

Bemærkninger til lovforslaget

Den sidste større ændring af reglerne om barselorlov og barseldagpenge blev gennemført i folketingsåret 1983–84, 1. samling, ved ændring af sygedagpengeloven, jf. Folketingstidende 1983–84, 1. samling, forhandlingerne sp. 298, 476, 2160 og 2272, samt tillæg A sp. 579, tillæg B sp. 71 og tillæg C sp. 107 og ved ændring af barselorlovsloven, jf. Folketingstidende 1983–84, 1. samling, forhandlingerne sp. 298, 476, 2162 og 2276, samt tillæg A sp. 585, tillæg B sp. 71 og tillæg C sp. 111 med fuld virkning fra 1. juli 1985. De nye regler betød bl.a., at perioden for barselorlov blev forlænget til de nuværende 24 uger efter fødslen, hvoraf faderen har mulighed for at tage større eller mindre dele af de sidste 10. Denne sidste mulighed har været udnyttet meget lidt. Desuden blev der gennemført en omsorgsorlov på 2 uger til faderen i forbindelse med fødslen. Denne mulighed er blevet udnyttet noget bedre.

Benyttelsen af de to ugers omsorgsorlov for fædre ser således ud:

1985: 21.557
 1986: 24.325
 1987: 25.830
 1988: 27.702
 1989: 29.883

Langt ringere har det som nævnt stillet sig med fædres udnyttelse af de 10 uger. Antallet af fædre, der tog én eller flere uger, ser sådan ud:

1985: 1.248
 1986: 1.325
 1987: 1.281
 1988: 1.233
 1989: 1.296

mens alle 10 uger blev brugt af følgende antal fædre:

1985: 149
 1986: 242
 1987: 225
 1988: 259
 1989: 253

Som det ses, er der ikke sket nogen udvikling i udnyttelsen i løbet af de år, det har kunnet lade sig gøre.

I den nævnte periode har fødselstallet set sådan ud:

1985: 53.749
 1986: 55.312
 1987: 56.221
 1988: 58.884
 1989: 61.467 (muligvis unøjagtigt)

En forudsætning for, at en fader reelt har mulighed for at tage barselorlov, er, at han er berettiget til dagpenge. På den baggrund er de nuværende regler helt uhensigtsmæssige, fordi begge forældre skal være dagpengeberettigede, for at faderen kan opnå dagpengeret. Hermed udelukkes f.eks. fædre til børn, hvis mødre er under uddannelse eller er hjemmearbejdende. Det samme sker, hvis moderen er kontanthjælpsmodtager eller pensionist.

Under Folketingets behandling i foråret af et forslag (L 93 i folketingsåret 1989–90) fra arbejdsministeren om ændringer i loven om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v. blev spørgsmålet behandlet både under udvalgsarbejdet og i Folketinget, se Folketingstidende, forhandlingerne sp. 2860, 4279, 8750 og 8873, samt tillæg A sp. 2449, tillæg B sp. 744 og tillæg C sp. 483. Under udvalgsarbejdet blev det oplyst, at mellem 10.000 og 15.000 fædre om året af den anførte grund ikke har ret til dagpenge under barselorlov. Under 3. behandling tilkendegav Socialdemokratiet, SF og Kristeligt Folkeparti, at der her var tale om et problem, der burde løses.

Merudgifterne ved faderens selvstændige dagpengeret i forbindelse med barsel er beregnet til 59 mio. kr. årligt ved en udnyttelsesprocent på 25 og en gennemsnitlig udnyttelsesperiode på 12 uger – begge forudsætninger er (desværre) meget højt sat. Finansieringen vil indgå i SF's forslag til finansloven, men SF er i øvrigt åben over for udspil fra andre partier.